

2023-06-19 Nr. NV-1501

ĮSTATYMO PROJEKTAI Nr.: TAP- 23-847 TAIS-23-4849(2)		DĖL SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGŲ ĮSTATYMO NR. I-1367 15 ¹ , 15 ² , 15 ³ , 36 IR 45 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įtraukta į artimiausią Seimo sesiją	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne	Sveikatos apsaugos ministerija	Pasirenkama ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☒ Nesvarstyta	Pasirenkama ☒ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☐ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Grąžinti tobulinti
Igyvendina Vyriausybės programą	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Rengėjų nurodytos problemos yra realios ir pagrindžiamos:

- Dėl sąvokų netikslumo kyla praktinio taikymo problema **nustatant viešųjų įstaigų vadovaujančiųjų darbuotojų mėnesinio darbo užmokesčio pastoviosios dalies dydį**: SPIĮ 15¹ straipsnio 7 dalyje nustatytos skirtingos sąvokos „įstaigos gydytojų ir slaugytojų faktiškai užimtų etatų skaičiaus“ ir „įstaigos darbuotojų skaičius“, todėl neaišku, kurį dydį imti nustatant minimą koeficientą (kE). Taip pat trūksta aiškumo, koku dažnumu nustatomi vadovaujančiųjų darbuotojų mėnesinio darbo užmokesčio pastoviosios dalies ir kintamosios dalies dydžiai.

- Susiduriama su problemomis nustatant **įstaigų veiklos rezultatų vertinimo rodiklių siektinas reikšmes**, kai dėl duomenų nebuvimo ar jų nepatikimumo daliai rodiklių siektinos reikšmės nėra nustatomos (pvz., „įstaigoje gautų pacientų skundų dėl įstaigoje suteiktų asmens sveikatos priežiūros paslaugų skaičius per metus ir pagrįstų skundų dalis“, „įstaigoje dirbančių darbuotojų ir etatų skaičius ir įstaigoje suteiktų asmens sveikatos priežiūros paslaugų skaičius per metus“ ir kt.). Taip pat įstatyme nustatyti konkretūs ir nekintantys rodikliai neleidžia operatyviai reaguoti į besikeičiančią situaciją ir, esant poreikiui, atsisakyti konkretaus rodiklio vertinimo.

- Įstatyme nustatytas **įstaigų grupavimas (į keturias grupes) neužtikrina objektyvaus jų veiklos vertinimo rodiklių siektinų reikšmių nustatymo bei įstaigų palyginimo**, kadangi į įstaigų grupę patenka itin skirtingos įstaigos, kurioms neįmanoma objektyviai nustatyti universalių siektinų reikšmių (vienos įstaigos gali atsidurti sąrašo pabaigoje, o kitos – pradžioje ir tai gali sukelti finansines pasekmes.

- **Nėra reglamentuotas LNSS viešųjų įstaigų vadovaujančiųjų darbuotojų mėnesinio darbo užmokesčio kintamosios dalies dydžio nustatymas** naujai į pareigas priimtiems vadovams.

- Nustatytas neobjektyvus vertinimas, kai mėnesinio įstaigos vadovo darbo užmokesčio **kintamoji dalis negali būti nustatoma, jeigu įstaigos veiklos finansiniai rezultatai yra neigiami** ir nesuteikiama teisė viešosios įstaigos savininko teisės ir pareigas įgyvendinančiai institucijai pačiai įvertinti.

- Reikalavimas **visą parą 7 dienas per savaitę teikti šeimos medicinos paslaugas yra nepagrįstas ekonominiu ir klinikiu požiūriu**.

- Pagal šiuo metu esantį reglamentavimą asmens sveikatos priežiūros įstaigos, nusprendusios, jog patikėjimo teise pagal patikėjimo sutartis valdomas **valstybės ilgalaikis materialusis turtas yra nereikalingas arba netinkamas naudoti jų veikloje, jį turi grąžinti Sveikatos apsaugos ministerijai**, tačiau ministerija neturi nei sandėliavimo, nei logistikos išteklių grąžintam turtui saugoti iki tol, kol jis bus pripažintas nereikalingu arba netinkamu naudoti ir nurašytas.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Siūloma:

- Nustatyti, kad apskaičiuojant vadovaujančiųjų darbuotojų mėnesinio darbo užmokesčio **pastoviosios dalies dydį koeficientas (kE)** būtų nustatomas atsižvelgiant į visų įstaigos darbuotojų faktiškai užimtų etatų skaičių (15¹ straipsnio 7 dalis).

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMO FORMA

- Atsisakyti viešųjų ir biudžetinių įstaigų, teikiančių asmens sveikatos priežiūros paslaugas, **veiklos rezultatų vertinimo rodiklių bei šių įstaigų grupių nustatymo** ir pavesti juos nustatyti sveikatos apsaugos ministrai (15² straipsnio 1, 2 ir 4 dalys). Įstaigų grupės būtų nustatomos pagal jų teikiamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų lygį ir pobūdį.

- Koreguoti **vadovaujančiųjų darbuotojų mėnesinio darbo užmokesčio kintamosios dalies nustatymo tvarką**: naudojami sveikatos apsaugos ministro tvirtinami tik į progresą bei esamų problemų sprendimą orientuoti veiklos rezultatų vertinimo rodikliai; kintamoji dalis gali būti nustatyta nuo vadovaujančiojo darbuotojo darbo pradžios, grįžus iš atostogų vaikui prižiūrėti, atsižvelgiant į įstaigos vadovaujančiojo darbuotojo profesinę kvalifikaciją, numatomą įstaigos veiklos ir pokyčių mastą bei sudėtingumą; atsisakoma nuostatos, kad kintamoji dalis negali būti nustatoma, jeigu praėjusių kalendorinių metų įstaigos veiklos finansiniai rezultatai yra neigiami. Šis reglamentavimas bus taikomas nuo 2025 m.

- **Atsisakyti perteklinio įpareigojimo įstaigoms užtikrinti pirminės ambulatorinės sveikatos priežiūros paslaugų teikimą visą parą 7 dienas per savaitę** ir įpareigoti jas pirminių ambulatorinių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą pacientams užtikrinti ne mažiau kaip **po 12 valandų 5 darbo dienas per savaitę**.

- **Nustatyti, kur pacientas galės gauti paslaugas, atsiradus poreikiui jas gauti kitu laiku**: ūmios būklės atveju toje pačioje ar besiribojančioje savivaldybėje paskirtoje įstaigoje, turinčioje skubiosios pagalbos skyrių, ne ūmių būklių atveju - ambulatorinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje kitą įstaigos darbo dieną, dėl būtinosios pagalbos pacientas turės kreiptis į asmens sveikatos priežiūros įstaigą, turinčią skubiosios pagalbos skyrių ar kabinetą (gaus skubiąją medicinos pagalbą).

- Jeigu pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikianti įstaiga negalės užtikrinti paslaugų teikimo pati (mažai šeimos paslaugas teikiančių gydytojų, ligos, atostogų atveju), dėl šių paslaugų užtikrinimo 12 valandų darbo dienomis turės būti sudaryta sutartis su pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančia įstaiga.

- Numatyti, kad **valstybės ir savivaldybių viešosios įstaigos galėtų priimti sprendimus dėl viso ilgalaikio materialiojo turto**, perduoto patikėjimo teise pagal patikėjimo sutartis, pripažinimo nereikalingu arba netinkamu naudoti, o ne tik dėl nekilnojamojo turto.

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodoma, kokius poįstatyminius teisės aktus (Vyriausybės nutarimą ir sveikatos apsaugos ministro įsakymus) reikės pakeisti.

Pagal projektu siūlomas nuostatas viešųjų įstaigų vadovų ir jų pavaduotojų mėnesinio darbo užmokesčio kintamosios dalies dydis bus nustatomas bei įstaigų veiklos rezultatai bus vertinami nuo 2025 m. ir vėlesniais metais, kadangi tai susiję su lėšų planavimo procesais.

Nuostatos dėl pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo laiko įsigalios 2023 m. lapkričio 1 d., kad būtų spėta joms pasiruošti – savivaldybės meras turės paskirti savivaldybėje veikiančią įstaigą, kuri užtikrintų skubiosios medicinos pagalbos paslaugų teikimą.

Atlikus lėšų poreikio skaičiavimus (įvertinti 2022 m. 164 viešųjų įstaigų duomenys), nustatyta, kad penktadalio (23 proc.) vadovų mėnesinio darbo užmokesčio pastoviosios dalies dydis nesikeistų, likusių (77 proc.) – didėtų nuo 93 Eur iki 1 279 Eur.

Rengėjai nurodo, kad darant prielaidą, kad visiems LNSS viešųjų įstaigų vadovams bus skirta mėnesinio darbo užmokesčio kintamoji dalis – 20 proc. nuo nustatyto mėnesinio darbo užmokesčio pastoviosios dalies dydžio, mėnesinio darbo užmokesčio pastoviajai ir kintamajai daliai didinti iš viso papildomai per metus reikėtų 786 tūkst. eurų. Darant prielaidą, kad visiems pavaduotojams bus skirta darbo užmokesčio kintamoji dalis – 20 procentų nuo nustatyto mėnesinio darbo užmokesčio pastoviosios dalies dydžio, papildomai iš viso per metus reikėtų 944 tūkst. eurų.

STEBĖSENA

Rengėjai nurodo, kad vykdys rodiklio, pagal kurį bus stebimas įstatymo įgyvendinimas, stebėseną: „*Laukimo pas šeimos gydytoją eilių, viršijančių 7 kalendorines dienas, dalis nuo visų laukimo pas šeimos gydytoją eilių (%)*“. Siekiama mažėjimo.

Rodiklis bus stebimas kas mėnesį. Rodiklio stebėseną atlieka Valstybinė ligonių kasa.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Projektas derintas su Teisingumo ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Finansų ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija, Lietuvos gydytojų vadovų sąjunga, Lietuvos ligoninių asociacija, Valstybine ligonių kasa, Valstybine akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba.

Argumentai dėl Teisingumo ministerijos (dėl neapibrėžtumo vartojant „gali būti nustatyta“) ir Lietuvos savivaldybių asociacijos (dėl atsiskaitymo su nustatymo su įstaiga, kuri užtikrins skubiosios pagalbos teikimą, dėl motyvuotu sprendimu mero paskiriamos skubiosios pagalbos įstaigos) pastabų pateikti derinimo pažymoje.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Atkreiptinas dėmesys, kad teikiamas įstatymo projektas yra įtrauktas į Seimo VI (pavasario) sesijos darbų programą. Projektas taisytinas atsižvelgiant į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės redakcinę pastabas.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Aurelija Urbonienė

Socialinės politikos grupė